VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 30)**

z dnia 22 czerwca 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 30)

22 czerwca 2016 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Gawłowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, oraz posła **Dariusza Bąka** (PiS), zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. (druk nr 553) wraz z Analizą NIK w zakresie:

1) wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;

2) części budżetowej 22 – Gospodarka wodna

a) dochody i wydatki,

b) dotacje celowe,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

d) dochody i wydatki budżetu środków europejskich oraz ich wykonanie;

3) części budżetowej 41 – Środowisko

a) dochody i wydatki,

b) dotacje celowe,

c) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

d) dochody i wydatki budżetu środków europejskich oraz ich wykonanie,

e) plany finansowe parków narodowych – państwowych jednostek prawnych;

4) części budżetowej 68 – Państwowa Agencja Atomistyki

a) dochody i wydatki,

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,

c) dotacje podmiotowe z zał. nr 9;

5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz.: 18 – kontynuacja zadań wynikających z ustawy uchylającej Program dla Odry-2006; 32 – zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach…; 59 – dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej; 61 – Program Polskiej Energetyki Jądrowej (również w zakresie programów wieloletnich w układzie zadaniowym z zał. nr 10); 64 – środki przeznaczone na realizację zadań w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych…;

6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 020 – Leśnictwo

– dochody i wydatki,
b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe i podmiotowe,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dochody i wydatki budżetu środków europejskich oraz ich wykonanie;
c) 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody
– dochody i wydatki;
d) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów.

W posiedzeniu udział wzięli: **Mariusz Gajda** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Kazimierz Kujda** prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Iwona Koza** p.o. prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami, **Andrzej Przybycin** p.o. prezesa Państwowej Agencji Atomistyki wraz ze współpracownikami, **Roman Jaworski** zastępca głównego inspektora ochrony środowiska, **Marek Kajs** zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska, **Anna Krzywicka** dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Ewa Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Eliza Kalita** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Proszę o zajęcie miejsc.

Rozpoczynamy kolejne posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Porządek obrad został państwu dostarczony wcześniej.

Uprzejmie przepraszam za zmianę godziny rozpoczęcia posiedzenia, ale dzisiaj o 18.30 rozpoczynają się głosowania, więc i tak nie mielibyśmy żadnych szans na to, żeby wszystkie sprawy rozpatrzyć w czasie półgodzinnego posiedzenia. W efekcie wybór mieliśmy taki, że – albo spotkalibyśmy się jutro po głosowaniach, albo w przyszłym tygodniu, więc chyba lepiej, że posiedzenie odbywa się dzisiaj o godzinie 15.00.

Jednocześnie bardzo proszę już na początku, żeby wypowiadać się w sposób zwięzły, bo nie dysponujemy zbyt długo salą. W związku z tym naprawdę ważne jest, żebyśmy przekazywali to, co istotne, i żebyśmy nie powtarzali informacji, ale też nie chcę nikogo jakoś szczególnie ograniczać.

Jak powiedziałem – porządek obrad został dostarczony wcześniej. Czy są jakieś uwagi do porządku obrad? Nie ma. Przyjęliśmy porządek obrad.

Bardzo serdecznie witam na posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictw: pana Mariusza Gajdę – podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, pana Kazimierza Kujdę – prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, panią Iwonę Kozę – p.o. prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pana Andrzeja Przybycina – p.o. prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, pana Romana Jaworskiego… nie ma, ale rozumiem, że ktoś jest, kto reprezentuje Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, panią Annę Krzywicką – dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli oraz wszystkich pozostałych gości. Serdecznie witam panie i panów posłów. Jednocześnie mam prośbę co do samego porządku, ponieważ dzisiaj…

O, jest już pan Roman Jaworski – zastępca głównego inspektora ochrony środowiska, którego witam.

Mam serdeczną prośbę, ponieważ dzisiaj będziemy zajmować się sprawozdaniem z wykonania budżetu w ramach resortu środowiska, abyśmy dość elastycznie podchodzili do kolejności rozpatrywania poszczególnych części budżetowych, bo koledzy posłowie są też uczestnikami innych posiedzeń Komisji w tym samym czasie oraz debaty plenarnej. Tak więc, jeżeli nie byłoby żadnych przeszkód, to może rozpoczęlibyśmy od spraw dotyczących Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na sali jest pani poseł Lenartowicz, która będzie przedstawiać koreferat i wnioski, jest pan prezes Kujda. Potem rozpatrywalibyśmy następne części – jest pani poseł Paluch. Nie widzę pana posła Skurkiewicza. Jeżeli dotrze to wtedy omówilibyśmy część 41 – Środowiska itd.

Czy mogę zaproponować paniom i panom posłom takie podejście do sprawy? Jeżeli nie ma sprzeciwu to rozpoczynamy od Narodowego Funduszu. Teraz poproszę pana prezesa Kazimierza Kujdę,a potem posła koreferenta. Panie prezesie, proszę.

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska Kazimierz Kujda:

Dziękuję bardzo.

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, przygotowałem krótką prezentację, która trwa około dziesięciu minut. Jeśli można to skorzystamy z ekranu. To, co będę mówił, jest też przygotowane w wersji papierowej, więc proszę o rozdanie wśród członków Komisji.

Będę przedstawiał wyniki roku 2015 na tle lat poprzednich na wykresach i kolumnach cyfr, więc łatwiej będzie to zrozumieć.

Slajd pierwszy przedstawia wypłaty środków własnych i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich w latach 2005-2015. Ten wykres pokazuje, że w działalności Narodowego Funduszu zdecydowany udział miały środki europejskie. Natomiast udział środków krajowych, w postaci dotacji i pożyczek, kształtował się w różny sposób w różnym okresie czasu.

Później jeszcze kilka słów na ten temat powiem.

Na wykresie drugim przedstawiamy wpływy, wydatki oraz stan środków pieniężnych i papierów wartościowych na koniec roku. Jeśli chodzi stan Funduszu to zawsze była drażliwa wielkość. Najwięcej tych pieniędzy było w roku 2012 – ponad 5 000 000 tys. zł, w roku 2015 ta kwota była niższa, na poziomie prawie 4 200 000 tys. zł.

Kolejny rysunek przedstawia strukturę wpływów do Narodowego Funduszu w latach 2005-2015. Widać, że opłaty i kary środowiskowe jak gdyby „falowały", natomiast zwroty rat pożyczek ustabilizowały się na mniej więcej takim samym poziomie, czyli 700 000-800 000 tys. zł. Istotną pozycją były odsetki od pożyczek i środków pieniężnych. One też są na tym samym poziomie.

Rysunek czwarty przedstawia strukturę przychodów z tytułu opłat i kar środowiskowych w latach 2005-2015. Jeśli chodzi o opłaty i kary za korzystanie ze środowiska to w roku 2013 było załamanie. Ono wynikało ze zmian ustawowych. Natomiast w ostatnich latach opłaty zastępcze, wynikające z ustawy i efektywności energetycznej, mają duże znaczenie. W roku 2015 było to 607 000 tys. zł. Przy tym wykresie nie będę wchodził w szczegóły, bo cyfry i wykresy są bardzo czytelne.

Kolejny slajd przedstawia strukturę wydatków Narodowego Funduszu ze środków własnych w latach 2005-2015. Mamy tu pożyczki i dotacje. Te proporcje kształtowały się różnie w różnym okresie czasu. Najmniej korzystne proporcje były w roku 2012, kiedy dotacji było znacznie więcej niż pożyczek. Podobnie w roku 2011.

Do tej sprawy jeszcze później wrócę na chwileczkę, bo to jest ważne zagadnienie.

Dalej mamy wykaz pokazujący strukturę wypłat dotacji ze środków własnych. Jest to bardzo ważna pozycja – dopłaty do oprocentowania kredytów i rat kapitałowych. Pomimo znacznych środków, jakie były w Narodowym Funduszu, stosowano dosyć duże dopłaty do oprocentowania. Kredytów udzielały inne banki, natomiast Fundusz dopłacał do odsetek. To chyba jest dosyć istotny problem, który będzie jeszcze występował przez wiele lat. Natomiast na tym wykresie jest też inna ważna wielkość. Otóż w roku 2009 pojawiło się dotacyjne finansowanie w ramach zadań Ministra Środowiska. To był ten czas, kiedy Minister Finansów zadecydował, że Fundusz będzie finansował inwestycje za budżet państwa i np. była to Świnna Poręba, gdzie dotacje wyniosły ponad 844 000

tys. zł a niedawno podjęto ustawę (bo ten projekt miał być dawno zakończony), że projekt będzie w tym roku kontynuowany. Natomiast ta działalność dotacyjna: tradycyjna ochrona klimatu, ochrona atmosfery, ochrona powierzchni ziemi, jest nieduża w stosunku do tych innych pozycji.

Na następnym wykresie mamy przedstawioną strukturę wypłat dotacji ze środków własnych, w podziale na dziedziny. Ten wykres jest czytelny, więc przejdziemy do następnego, czyli do struktury wypłat pożyczek ze środków własnych (też według dziedzin). Z tym, że tutaj duży udział w pożyczaniu pieniędzy w okresie lat 2008-2009 miało współfinansowanie projektów finansowanych ze środków europejskich. Natomiast, jeśli chodzi o rok 2015, to, jest tak, jak widać na wykresie.

Kolejny wykres przedstawia środki europejskie obsługiwane przez Narodowy Fundusz w latach 2005-2015. Widać, że w latach ubiegłych była to ISPA i Fundusz Spójności. Jest też SPO-WKP, czyli Sektorowy Program Operacji – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Natomiast od roku 2009 jest to POIiŚ 2007-2013. I tu chcę powiedzieć, że z tej poprzedniej perspektywy, która kończyła się w roku 2006, do dnia dzisiejszego nie jest rozliczonych 6 projektów.

Na następnym wykresie mamy porównanie majątku Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy razem. Jak widać, suma majątku funduszy wojewódzkich jest porównywalna z majątkiem Narodowego Funduszu. Te wielkości są również przedstawione na kolejnym slajdzie, gdzie mamy porównanie Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy pod względem należności z tytułu udzielonych pożyczek. Jeśli chodzi o te należności w Narodowym Funduszu sytuacja jest ustabilizowana, natomiast w wojewódzkich funduszach suma należności udzielonych pożyczek systematycznie rośnie. Interesujące jest porównanie środków pieniężnych wojewódzkich funduszy razem. One cały czas mają dosyć duże środki – jak widać na wykresie.

Ta prezentacja służy temu, żeby przedstawić państwu, że Narodowy Fundusz udzielał pożyczek i dotacji wojewódzkim funduszom. Te kwoty były dosyć duże, ponieważ, ponieważ…

Przepraszam bardzo, tu jest wykres w jaki sposób fundusze wojewódzkie i Fundusz Narodowy udzielają pożyczek i dotacji. Doskonale widać, że udział pożyczek wojewódzkich funduszy jest dość stabilny, od poziomu 70% do 78% w roku 2015. Natomiast, jeśli chodzi o udział pożyczek w finansowaniu przez Narodowy Fundusz, to on kształtował się bardzo różnie – w roku 2009 było to 73%, w roku 2011 było 24%. Jest tu taki problem, że w tych poprzednich latach udzielanie dużych dotacji oznaczało rozdawanie tych pieniędzy, co szczególnie odzwierciedla się w funduszu podstawowym.

Narodowy Fundusz udzielał pożyczek i dotacji (również z tego funduszu podstawowego) wojewódzkim funduszom, pomimo, że miały one dosyć dużo pieniędzy. Na prezentowanym wykresie możecie państwo zobaczyć jakie to są kwoty. Narodowy Fundusz udzielił ponad 1 000 000 tys. zł w formie pożyczek, natomiast w formie dotacji 249 000 tys. zł. W roku 2015 było to 324 000 tys. zł w formie pożyczek i 70 000 tys. zł w formie dotacji.

Na rachunkach Narodowego Funduszu tych pieniędzy jest jakby dużo, tylko problem w tym, że dużo jest tych znaczonych. Natomiast na funduszu podstawowym na dzień dzisiejszy pieniędzy jest niewiele. Szczegóły są opisane pod tabelką.

Istotnym elementem, który utrudnia sytuację w Narodowym Funduszu są dopłaty do odsetek udzielanych przez obce banki. Zawarto 59 takich umów. Nie będę tu mówił o szczegółach, natomiast oszacowane dopłaty do oprocentowania dla kredytów bankowych wynoszą dziś ponad 300 000 tys. zł. Natomiast jakby utracone odsetki, bo gdyby Narodowy Fundusz sam pożyczał pieniądze, to jest nieco mniej niż 300 000 tys. Tak więc, można powiedzieć, że te straty z tytułu niewykorzystywania swoich pieniędzy, a zastosowania tych dopłat do oprocentowania, są szacowane na 600 000 tys. zł. Problem w tym, że dopłaty trzeba realizować, bo te umowy są przeważnie na 15 lat i na dzień dzisiejszy jest to poważny problem związany z Funduszem.

Chciałem jeszcze powiedzieć, że Narodowy Fundusz udzielał dotacji takim firmom, jak Electricite de France. Wiadomo z raportu skonsolidowanego EDF, że EDF miał 75 000 000 tys. euro przychodów w roku 2015, czyli więcej niż budżet państwa a zysk brutto na poziomie 1 700 000 tys. euro…

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Panie prezesie, mam pytanie: czy pan realizuje punkt porządku obrad, czy pan realizuje jakąś własną koncepcję? Bo punkt porządku obrad brzmi mniej więcej tak: rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. z Analizą NIK w zakresie wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tak więc, uprzejmie pana prezesa proszę, żeby pan zrealizował ten punkt. A jeżeli pani poseł Paluch będzie chciała, żebyśmy te sprawy przegadali – zaprojektujemy taki punkt w porządku obrad na kolejne posiedzenie Komisji, bardzo chętnie, bo pan ciekawe rzeczy mówi, ale to na kolejnym posiedzeniu i przy innym porządku obrad.

Ja jestem zobowiązany do pilnowania porządku obrad, więc uprzejmie pana proszę o realizację porządku obrad.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Panie przewodniczący, proszę o głos.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

A proszę bardzo.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Otóż, panie przewodniczący, myślę, że ta ingerencja w wypowiedź pana prezesa Narodowego Funduszu jest całkowicie bezzasadna. No, przecież Narodowy Fundusz nie zaczął działać 1 stycznia 2015 r., tylko jego sytuacja finansowa aktualna jest następstwem kilku kolejnych lat. W związku z powyższym faktem proszę panu prezesowi umożliwić…

Tak jak powiedział, wykład czy wypowiedź jest skondensowana, jest rzeczowa.

Proszę umożliwić panu prezesowi dokończenie tej wypowiedzi.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że pan prezes się rozwinie i będzie mówił od dnia powstania Narodowego Funduszu, czyli od 27 lat. Wtedy, rzeczywiście, będzie to spójna wypowiedź, bo będzie rzutowała na całość. Póki co, panie prezesie, przywołuję pana do porządku i proszę odnieść się do punktu porządku obrad.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Proszę o głos.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Proszę bardzo.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Panie przewodniczący, co to za zwrotów pan używa? To zakrawa na pewną groteskę w wykonaniu pana przewodniczącego, że pan przywołuje do rzeczy Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pan po prostu nie chce wysłuchać rzetelnych informacji.

Jaki jest powód? Co powoduje, że pan tak reaguje? Bo wygląda na to, że pan jest zainteresowany prawdopodobnie, żeby przytłumić rzeczywisty obraz sytuacji w Narodowym Funduszu.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Jeszcze raz powtórzę: bardzo chętnie usłyszę, bo to są ciekawe informacje, bardzo ważne. Bardzo chętnie je usłyszę na następnym posiedzeniu. Zaplanujemy taki punkt i poświęcimy mu bardzo dużo czasu na całość rzeczy. Całe 27 lat funkcjonowania Narodowego Funduszu możemy przeanalizować. Może tylko ostatnie osiem? Wszystko, co państwo sobie zażyczycie.

Ja tylko jestem zobowiązany do tego, żeby pilnować porządku obrad. A porządek brzmi tak, jak brzmi. I nie dotyczy tych opowieści, które przed chwilą usłyszeliśmy. To fajny materiał.

Bardzo dziękuję za przygotowanie tego materiału. Bardzo się cieszę, że pan prezes i współpracownicy o to zadbali, ale naprawdę staram się tylko i wyłącznie pilnować porządku obrad. Tylko i wyłącznie.

Pani przewodnicząca Pasławska.

Poseł Urszula Pasławska (PSL):

Wysoka Komisjo, myślę, że emocje są niepotrzebne. W związku z tym, że niedługo w Sejmie będzie punkt nas dotyczący (chodzi o prawo łowieckie) chciałabym, abyśmy odnosili się do porządku obrad i do poszczególnych części budżetowych będących w zakresie Komisji.

Bo, rzeczywiście, ta prezentacja Narodowego Funduszu jest bardzo ciekawa, ale żebyśmy mogli skonsumować porządek obrad to prosiłabym jednak, abyśmy – w pierwszej kolejności – odnieśli się do części budżetowych a następnie, bardzo chętnie, do kolejnych kwestii.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pani poseł Paluch, potem pani poseł Lenartowicz.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Jeszcze raz – panie przewodniczący, naprawdę wypowiedź pana prezesa w sposób jasny obrazuje stan Narodowego Funduszu. To nie jest 27 lat, jak był pan uprzejmy powiedzieć, tylko to jest perspektywa ostatnich 8 czy 10 lat.

Jak mówię, wypowiedź jest skondensowana, jest kompetentna, ujmuje właściwy stan rzeczy. Ja sobie nie wyobrażam, żebyśmy się wypowiadali na tematy budżetowe, w zakresie rzeczowym, którym zajmuje się Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, nie analizując sytuacji finansowej najważniejszego instrumentu, jakim Minister Środowiska ma w ręce, dla realizacji polityki ekologicznej państwa. To jest podstawowe narzędzie pracy Ministra Środowiska.

I nie wyobrażam sobie, żebyśmy mieli „po łebkach" – mówiąc kolokwialnie – i bez należytej uwagi rozpatrywać kwestie budżetowe. Pani poseł Lenartowicz odniesie się do tego materiału, bo otrzymała materiał. Te kwestie, które pan prezes referuje, częściowo były znane. Po raz pierwszy mamy je tak skondensowanej i w tak zwięzłej formie. Każdy z posłów będzie mógł się odnieść do tematu. Nasza dyskusja na temat porządku obrad trwa dłużej niżby trwała wypowiedź pana prezesa Kujdy, ośmielam się powiedzieć.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pani poseł Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Chciałam podziękować za taką inicjatywę. Myślę, że ona jest warta rozważenia i oddala emocje. No, ja nie rozumiem za bardzo co tak wzburzyło w wypowiedzi pana przewodniczącego.

Dostaliśmy materiał w postaci sprawozdania z wykonania planu finansowego 2015 r. Mnie poproszono o koreferat do tego zagadnienia. Dostaliśmy też opinię z Biura Analiz Sejmowych dotyczącą sprawozdania z wykonania planu finansowego w 2015 r. i drugi znaczący materiał – opinię Najwyższej Izby Kontroli z wykonania planu finansowego w 2015 r. I to jest jakby przedmiotem naszego spotkania.

Aczkolwiek podzielam opinię (myślę, że wszystkich tu obecnych), że jest wartą i, być może, pilną kwestią, rozważenie generalnie finansów Narodowego Funduszu, Ministra Środowiska. I śmiem twierdzić, że tej funkcji narzędzia jakby do końca nie spełnia i to z różnych powodów, także instytucjonalno-organizacyjno-prawnych.

Myślę, że dobrze byłoby, żebyśmy z taką dobrą wolą i dobrą wiedzą nad tym się pochylili, bo są pewne kwestie (które także wytyka NIK przy okazji każdego planu finansowego), które są pochodną sytuacji formalnoprawnej Funduszu. Nie tylko kwestii zarządczej. I może warto taką pogłębioną dyskusję przeprowadzić wspólnie z prezesem, z nowym zarządem, który już zdążył objąć całość materiałów. Zresztą, jak wiem, nie są to nowi ludzi w Funduszu. Tak więc, możemy nasze przemyślenia jakby skonfronto-

wać z pomysłem, z oceną obecnego zarządu tej sytuacji a, być może, pomysłami rozwiązań na przyszłość.

Myślę, że to może być całe posiedzenie Komisji poświęcone tylko tej sprawie, bo ona jest – wychodząc choćby z prostego przelicznika – z powodów finansowych warta takiej uwagi. Dzisiaj siłą rzeczy nie zrobimy tego. Będzie to emocjonalne. W najlepszym razie będzie tylko emocjonalne, ale niczego nam nie wniesie. Bo dziś chodzi tylko o rekomendacje do wykonania budżetu, tylko i wyłącznie (a przecież pan prezes też nie kwestionuje rzetelności sprawozdań i liczb, prawda?), więc to jest tylko kwestia jakiejś polityki i wstecz i ewentualnie wypracowania jakiegoś modelu na przyszłość.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Bąk, potem pan poseł Gosiewski.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Panie przewodniczący, to jest pogłębiona analiza sytuacji, w której znaleźliśmy się w 2015 r. Przecież pan prezes mówił i na wykresach widzimy „lata 2005-2015", a więc ten rok, który pan przywołuje, tzn., że chodzi o sprawozdanie tylko i wyłącznie o rok 2015. To jest pogłębione wprowadzenie do właściwego zrozumienia. Zarówno w tym, co referował pan prezes, jak i w sprawozdaniu występują takie określenia, jak: dotacje, pożyczki, majątek. I dlatego to wszystko pomaga lepiej zrozumieć.

Panie przewodniczący, nie rozumiem, dlaczego pan wywołał ten temat, bo tym przerwaniem referatu pana prezesa wywołał pan dyskusję. A śmiem twierdzić, że pan prezes już by dokończył swój referat.

I jeżeli pan przewodniczący będzie próbował przeszkodzić w dokończeniu referatu pana prezesa na temat, który rozpoczął, to ja stawiam wniosek o przegłosowanie pana decyzji, dobrze?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pan poseł Gosiewski.

Poseł Jerzy Gosiewski (PiS):

Szanowni państwo przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, moim zdaniem wszystko, co dotyczy sprawozdania z wykonania budżetu w naszym zakresie jest istotne, żeby zrozumieć efekty sprawozdania. W związku z tym, korzystając z sytuacji, że jestem posłem na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, mam prawo zadawać pytania. Zaraz zadam te pytania panu prezesowi i, być może, odpowiedzi wyjaśnią te wątpliwości, które spowodowały, iż pan przewodniczący właśnie tak postąpił.

Panie prezesie, Narodowy Fundusz jest instytucją wdrażającą dwie osie priorytetowe Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Jak pan prezes ocenia sytuację zastaną po ośmiu latach rządów koalicji PO-PSL związaną z przygotowaniem do wdrażania projektów w ramach tych dwóch osi priorytetowych?

I drugie pytanie – panie prezesie, jakie są szanse, że Bank Ochrony Środowiska nie będzie kolejnym bankiem, który trafi w ręce obcego kapitału? Chodzi mi o odniesienie do aktualnego sprawozdania i sytuacji zastanej po tych ośmiu latach.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pani poseł Hibner, a potem – jeszcze raz – pani poseł Lenartowicz.

Poseł Jolanta Hibner (PO):

Bardzo przepraszam, ale tak się składa, że nie z jednym budżetem miałam do czynienia i myślałam, że został zmieniony porządek obrad. Od razu przepraszam, że się spóźniłam, ale miałam też posiedzenie innej Komisji.

My w ogóle nie rozmawialiśmy tu o realizacji budżetu. To była informacja, którą rozumiem, że jako posłowie powinniśmy posiadać, ale ona nie ma nic wspólnego z budżetem, który był realizowany w 2015 r.

Proszę państwa, 40 lat pracy zawodowej, ale jeszcze takiego podsumowania budżetu za rok miniony nie miałam w życiu. Stąd wydaje mi się, że omawiamy nie ten punkt porządku, bo to jest informacja o działaniu Funduszu Narodowego. Być może to są wnioski na przyszłość na temat działania Narodowego Funduszu, na sposób działania. Ja byłam inicjatorką powstawania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy w latach 90. I przyznam szczerze, że przyjmuję z zaskoczeniem to, co dzisiaj się tu dzieje, bo to nie ma nic wspólnego z wykonaniem budżetu za rok 2015.

Jeżeli państwo uważacie, że to jest wykonanie budżetu za 2015 r., to proponuję przegłosować i już. Może z innych części też będą takie informacje: z części 22, 41? Tu też możemy dostać takie informacje ogólne i powiemy: no, dobrze – jest, albo nie jest wykonany.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pani poseł Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Pani poseł, szanowna moja przedmówczyni…

Poseł Jolanta Hibner (PO):

Ale ja nie w ramach dyskusji czy pytań.

Poseł Anna Paluch (PiS):

…nie uczestniczyła, rzeczywiście, w początku posiedzenia Komisji, więc spieszę panią poinformować, że to była inicjatywa pani koleżanki, pani poseł Lenartowicz spieszącej się na inną Komisję i do innych obowiązków poselskich, którą zaakceptował pan przewodniczący Gawłowski, żeby najpierw zacząć rozmawiać o bilansie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a potem – o sprawach budżetowych w innych działach. To był jak gdyby państwa wniosek, do którego przychyliliśmy się.

W związku z powyższym, stawiam wniosek, żeby umożliwić panu prezesowi Kujdzie kontynuację wypowiedzi.

Poseł Jolanta Hibner (PO):

Ale jakiej – w sprawie budżetu czy prezentacji?

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Panie prezesie, jeśli już nie ma więcej głosów, uprzejmie proszę o realizację porządku obrad, tak jak jest on zapisany.

Jeszcze pani poseł Lenartowicz?

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Ja chciałam zaproponować, aby tak jak pan prezes widzi prezentację realizacji planu finansowego Funduszu w 2015 r. (patrz: *licentia poetica*) wysłuchać jej do końca a dyskutować będziemy o planie finansowym na rok 2015, ewentualnie odniesiemy się do tych kwestii na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Proszę bardzo, jeżeli jest taka wola, żeby szerzej na rzecz patrzeć, proszę bardzo.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Taka jest wola, panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Naprawdę, chętnie bym poświęcił całe posiedzenie Komisji, żeby te wszystkie rzeczy, o których mówi pan prezes, szczegółowo wyjaśnić, ale rozumiem, że dzisiaj też jest wola, żebyśmy szczątkowe informacje z jakiegoś dowolnie wybranego okresu wysłuchali, proszę bardzo. Rozumiem, że ten okres jest wybrany przez pana prezesa.

Panie prezesi, niech pan sobie opowiada, co pan żywnie chce.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Panie przewodniczący, te żarty są naprawdę nie na miejscu…

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę zachować stosowną powagę i nie kompromitować Komisji, pan nas wszystkich reprezentuje.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Ja tylko pozwoliłem panu prezesowi mówić.

Poseł Dariusz Bąk (PiS):

Nie może pan cenzurować wypowiedzi, może pan tylko udzielać głosu, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

To właśnie dlatego, że nie cenzuruję, panie przewodniczący.

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, gdybym miał przedstawić szczegółowo cyfry za rok 2015, to trzeba byłoby odczytać to, co jest napisane. Natomiast ten materiał, sprawozdanie z działalności, sprawozdanie finansowe z opinią rewidenta, jest Komisji dostarczone i mnie się wydawało, że jak przedstawię tylko kilka istotnych, najważniejszych z mojego punktu widzenia, cyfr na tle poprzednich lat, wprowadzi to Komisję w dobrą atmosferę dyskusji. Ja swoje wystąpienie zakończę w ciągu minuty.

Przejdźmy do tabeli nr 18, gdzie mamy informację o umowach dotacyjnych i pożyczkowych z dużymi podmiotami gospodarczymi. Dlaczego o tym mówię? Bo w zasadzie chcę zakończyć na slajdzie 22, jeśli można.

Otóż, dzisiaj w Funduszu jest taka sytuacja, o której chcę poinformować Wysoką Komisję, gdyż wiele jest dyskusji medialnych, jakby niepotrzebnych. Ja taką sytuację zastałem: jak spojrzy się na fundusz podstawowy na wykresie albo w tabelce, to widać, że podjęte zobowiązania w zapisanych umowach, z tytułu dopłat do oprocentowania odsetek kredytów bankowych czy z tytułu zawartych umów dotacyjnych, powodują iż Fundusz uzyskuje wartość ujemną. Jest dosyć dużo pieniędzy na zobowiązaniach wieloletnich (najwięcej z efektywności energetycznej i OZE). Natomiast dzisiaj w Funduszu jest około 4 000 000 tys. zł i mamy sytuację trudną z tego powodu, o którym mówiłem i co wywołało niepotrzebnie tę dyskusję. Ja rozumiem, że to nie jest element *stricte* budżetowy, ale taka sytuacja i taki skutek jest i wydawało mi się, że trzeba o tym Komisję poinformować.

Jeszcze jedno zdanie na temat Banku Ochrony Środowiska, gdzie akcje niestety przez kilka ostatnich lat (8 – 10 lat) straciły na wartości blisko dziesięć razy. Straty z tego tytułu (w wartościach akcji) są rzędu 900 000 tys. zł. A ponieważ było pytanie pana posła Gosiewskiego, to ten temat też poruszyłem.

Dziękuję za uwagę.

Nie wiedziałem, że to moje wystąpienie spowoduje tyle emocji.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Lenartowicz a później będzie dyskusja.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Szanowni państwo, szanowna Komisjo,chciałam Komisji zarekomendować dość wnikliwy materiał (jako koreferat) z wykonania planu finansowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przygotowany przez Najwyższą Izbę Kontroli i taką bardzo syntetyczną opinię Biura Analiz Sejmowych, które rekomendują jakby poprawność sprawozdania z wykonania planu finansowego, wskazując – zwłaszcza Najwyższa Izba Kontroli – na zalecenia, które od kilku lat nie są realizowane.

Ja skomentuję to w ten sposób, że one w pewnym sensie są nierealizowalne, przy obecnej strukturze prawnej i organizacyjnej Funduszu, bo daleko wybiegają poza kompetencje samego Funduszu.

Należałoby – oczywiście pochylając się nad słusznością tych wniosków – zastanowić się w jakiej formule moglibyśmy to zrobić w skali krajowej. Głównie chodzi o identyfikację efektów ekologicznych. Z tym, że one muszą być zidentyfikowane i „owskaźnikowane" w taki sposób, że można w skali kraju agregować dane. Obecnie mamy rozprężone wskaźniki, agregacja danych (nawet na poziomie GUS) jest taka, że gdyby próbować przeanalizować to my, ani w tej sferze rzeczowej, ani finansowej nie mamy rzetelnych danych, bo – albo nam się agregują podwójnie wydatki samorządu, bo np. pożyczka z Narodowego Funduszu czy wojewódzkiego funduszu jest w samorządzie po stronie wpływów przychodów, więc wszystkie wydatki po drugiej stronie są tak samo wykazywane jako wydatki z ochrony środowiska. Nie mówiąc już o tym (na co wskazuje NIK), że mamy bardzo liczne wskaźniki ekologiczne, bardzo rozproszone i bardzo nieprecyzyjne. NIK wprawdzie wskazuje tę wadę, ten niedobór wskaźników ekologicznych, jako przyczynek do trudności w identyfikacji przede wszystkim stanu i potem realizacji.

Mówiąc wprost chodzi o to, za ile nas, obywateli (*via* Narodowy Fundusz) kosztuje osiągnięcie pewnych wskaźników. I tak naprawdę byłoby możliwe to tylko wtedy, gdybyśmy wprowadzili jakby system aukcji zakupów wskaźników ekologicznych za kwoty publiczne. Wtedy można byłoby w sposób bezstronny zobaczyć i określić czy my realizujemy cele ekologiczne „owskaźnikowane" za możliwie najniższą cenę.

W tym układzie, który mamy w tej chwili – zwłaszcza w Narodowym Funduszu – nie jest to możliwe. I obawiam się, że nawet ta poprawna identyfikacja wskaźników w taki sposób szczątkowy, tego nie wypełni.

Mówię to z własnego doświadczenia, bo będąc przez wiele lat prezesem wojewódzkiego funduszu, a potem – szefem Konwentu Prezesów mierzyliśmy się z tym problemem i zawsze to był ogromny kłopot. Podobnie jak (i tu skupię się na tych wnioskach NIK) kwestia identyfikacji przed zawarciem umowy i po realizacji zadania mierzenie tych wskaźników, czy zostały miarodajnie osiągnięte. Nie wszystko się da w stanie rzeczywistym zmierzyć, nawet gdyby te wskaźniki były dobre.

Przypominam sobie sprzed trzech lat taką systemową kontrolę wskaźników dotyczącą ochrony powietrza, która była prowadzona zarówno w Narodowym Funduszu jak i w wojewódzkich funduszach (gdzie ludzie naprawdę nie muszą się znać na wszystkim), kiedy kontrolerzy postulowali badania emisji z komina domów jednorodzinnych przed wymianą kotła i po wymianie kotła, co jest po prostu niewykonalne. I nie chodzi tu o zmierzenie. Tylko, w czasie rzeczywistym, jeśli to nie jest średnia emisja w jakimś referencyjnym okresie kilku lat (bo zimy bywają różne), tego – po prostu – nie da się porównać. I właśnie stąd te trudności z mierzeniem rzeczywistych efektów ekologicznych.

Druga kwestia, która jest podnoszona i, która stale będzie się pojawiała we wszystkich sprawozdaniach to kwestia, z jednej strony, planu finansowego i planowania przychodów, np. z tytułu opłat i kar i jednocześnie planowania wydatków w sytuacji, kiedy ten planujący nie jest *de facto* właścicielem tych danych, bo najczęściej niedoszacowane są wpływy z opłat i kar. A to można wprowadzić jako plan tylko na podstawie propozycji od poborcy. A poborcą są urzędy marszałkowskie, które ostrożnie szacują dane, bo też różnie w poborem tych opłat bywa. Najczęściej zarzut jest taki: nie doszacowujecie planu, stąd nie ma wydatków. I to jest zjawisko, które stale będzie występowało. Podobnie z planowaniem wydatków. Z jednej strony są umowy (czy to pożyczki, czy dotacje) z beneficjentami, ale płatności są rozliczone na podstawie faktur i konkretnych wykonań. W sytuacji, kiedy plan przewiduje np. dwuletni okres z podziałem na kwartały, nie można beneficjentowi wypłacić środków, jeśli on ich nie wydał a nie wydał ich, bo opóźnia się realizacja, czy to z przyczyn przetargowych, czy wykonawczych (znamy to z tej sfery publicznej powszechnie).

Tak więc, ma to niewykonanie, ale nie czegoś ,co sam byłby zobowiązany wykonać, tylko niewykonanie płatności. Przymierza się tu taki model budżetowy, kiedy jest zawarta umowa dotacji, jest przepływ pieniędzy na dotacje i wtedy mamy wykonanie.

Dlatego mówię, że te zarzuty byłyby wtedy zasadne i do poprawienia, gdybyśmy zmienili system zarówno planu finansowego Funduszu, jak i działania Funduszu. Aczkolwiek na pewno te sugestie związane z ograniczoną kontrolą zarządczą pewnie są uzasadnione to jednak nie wszystkie problemy z tego tytułu wynikają.

Poza tym zauważmy, że jest to państwowa osoba prawna o takim bardzo specyficznym modelu (pan prezes już o tym wspominał, że częściowo z jednej strony jest to narzędzie ministra środowiska, ale nie tylko, bo z dość dużą samodzielnością), z drugiej strony nie jest to instytucja, która tylko realizuje i rozliczana jest z projektów czy obsługuje projekty unijne, bo ona stanowi często (będąc właśnie tym narzędziem) taką „protezę" do finansowania przedsięwzięć budżetowych (*vide* Zbiornik Świnna Poręba), które akurat może nie powinny być finansowane ze środków Funduszu. Podobnie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, podobnie badania wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, które zamiast być finansowane z budżetu, są finansowane *via* Narodowy Fundusz.

Jeśli chodzi o wniosek z mojego koreferatu, polecam opinię, jako rzetelną opinię, i Biura Analiz Sejmowych, i Najwyższej Izby Kontroli uznającej sprawozdanie za rzetelne. Co do pozostałych kwestii, które pan prezes poruszał, myślę, że może to być przedmiotem interesującej dyskusji w przyszłości.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos?

Pani poseł Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Mam jedno krótkie pytanie do pana prezesa. Chodzi o dane na slajdzie 25 prezentacji, o stanie rozliczeń przedsięwzięć projektów finansowanych z Funduszu Spójności a wcześniej ISPA, gdzie podano, że 6 projektów nie rozliczono a kwota utraconych środków Unii Europejskiej to 159,5 mln euro. O jakie projekty tu chodzi?

Jeśli można to prosiłabym o informację.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś inne pytania? Nie ma.

Panie prezesie, czy mógłby pan odpowiedzieć na to pytanie?

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda:

Dziękuję bardzo.

Pani poseł, w tej chwili nie pamiętam, które to są projekty. Natomiast te dane są takie, jak na tym slajdzie.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Panie prezesie, mam uprzejmą prośbę, aby przekazać informację do Komisji na piśmie a my to później prześlemy do wszystkich członków Komisji. W ten sposób wszyscy zostaną powiadomieni o jakie projekty chodzi, dobrze?

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dobrze, dziękuję bardzo.

Jeszcze pani poseł Lenartowicz.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Ja chciałam państwu podziękować i odpowiedzieć pani przewodniczącej, że to nie są „inne zajęcia poselskie" tylko na obradach plenarnych są procedowane ustawy, w których zabieram głos.

Poseł Anna Paluch (PiS):

No, właśnie.

Poseł Gabriela Lenartowicz (PO):

Tak, ale czasami domniemywa się, że to są „inne", ale – niekoniecznie – pilne.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś inne uwagi? Nie ma. Rozumiem, że…

O przepraszam, jeszcze pani dyrektor. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli Anna Krzywicka:

Anna Krzywicka – dyrektor Departamentu Środowiska w Najwyższej Izbie Kontroli.

Chciałam tylko się odnieść do tego, co pani poseł powiedziała, bo jakby nie do końca mogę się z tym zgodzić. Po pierwsze dlatego, że Narodowy Fundusz jest państwową osobą prawną zaliczoną do sektora finansów publicznych. W związku z tym są to *de facto* środki publiczne. Narodowy Fundusz, oczywiście, zawiera umowy i powinien je rozliczać zgodnie z zawartymi umowami.

Natomiast, jeśli chodzi o mierniki, to nie jest do końca tak, jak pani poseł powiedziała. Wiadomo bowiem, że Narodowy Fundusz finansuje określone zadania i sam określa w tych umowach mierniki. Nam chodzi tylko, żeby to było adekwatne do tego, co jest zawarte w umowie. Nasze wyniki kontroli wykazały, że były nieprawidłowości w zakresie definiowania oraz rozliczania efektów ekologicznych. Te nieprawidłowości, to (cytuję): „ustanawianie niemierzalnych efektów ekologicznych…” (np. podwyższenie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz przyrody i leśnictwa) „…definiowanie efektów ekologicznych nieadekwatnych do przedmiotu i zakresu umowy…” (np. przedmiotem umowy było wykonanie dokumentacji modernizacji Muzeum Przyrodniczo-Leśnego w Białowieskim Parku Narodowym a efekt ekologiczny określono jako ochrona przyrody i leśnictwo) „…rozliczanie efektów ekologicznych pomimo niewskazania przez beneficjenta sposobu uzyskania zakładanego efektu ekologicznego, brak odniesienia w sprawozdaniu końcowym do oznaczonego efektu ekologicznego”.

Te wszystkie mierniki są ustanawiane przez Narodowy Fundusz.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Zgłasza się jeszcze pan poseł Gosiewski, proszę bardzo.

Poseł Jerzy Gosiewski (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w związku z tym, że pan przewodniczący storpedował na początku obrady Komisji a ja zadałem bardzo istotne pytania i pan prezes, trochę przyhamowany, nie odpowiedział na nie w pełni (choć był do tego przygotowany), bo już zwątpił czy ma prawo odpowiadać zgodnie z tym, co pan przewodniczący sobie życzy, czy zgodnie z tym, co powinien powiedzieć – bardzo proszę pana prezesa o odpowiedź na piśmie, aby przekazać je wszystkim członkom Komisji. Bo odpowiedzi na te pytanie są bardzo istotne, żeby w przyszłości w Narodowym Funduszu rozpoczęła się dobra praca a pieniądze nie były marnowane.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Panie prezesie, jeżeli – rzeczywiście – w tej chwili nie ma pan informacji, to też proszę o przygotowanie tej odpowiedzi na piśmie razem z odpowiedzią na pytanie pani poseł Paluch. A jeśli ma pan takie informacje to bardzo proszę odpowiedzieć, bo posłowie mogą pytać o różne rzeczy. Tutaj nie mam śmiałości ani ochoty kogokolwiek cenzurować ani ograniczać.

Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Zarządu NFOŚiGW Kazimierz Kujda:

Dziękuję bardzo. Jeśli chodzi o pierwsze pytanie (jakie jest przygotowanie do POIiŚ 2014-2020) to wygląda to dosyć słabo, ponieważ w trzecim roku okresu budżetowego 2014-2020 w zasadzie nie ma jeszcze podpisanych umów o dofinansowanie. Są ogłoszone konkursy i powiedziałbym, że jest dosyć duże opóźnienie. Krótko mówiąc – najmniejsze opóźnienie było chyba w roku 2000, kiedy wchodziła ISPA. Nieco większe opóźnienie było potem w latach 2007-2008 a teraz jest chyba największe.

Powiedziałbym, że sytuacja jest bardzo trudna.

Jeśli chodzi o bank, to jest w procesie naprawczym jako jedyny bank notowany na giełdzie. Komisja Nadzoru Finansowego wyznaczyła termin akceptacji procesu naprawczego do końca czerwca, więc w tych dniach jakby się to odbywa. Chciałbym zapewnić pana posła, że dołożymy starań, żeby ten bank nie poszedł w obce ręce i, żeby był kontrolowany przez Narodowy Fundusz – tak, jak do tej pory.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Pani poseł Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Ja już nie będę zadawała więcej pytań, ale w związku z dyskusją na temat realizacji porządku, która się za przyczyną pana przewodniczącego odbyła, pozwolę sobie złożyć wniosek, żeby – rzeczywiście – w kolejnym półroczu ten materiał (bardzo zwięzły, ale jednak pełen treści i wart tego, żebyśmy nad nim gruntowanie dyskutowali) był tematem osobnego posiedzenia Komisji.

Proszę traktować moją wypowiedź jako wniosek do planu pracy Komisji na drugie półrocze, aby taka pogłębiona dyskusja odbyła się w możliwie krótkim terminie. O to wnioskuję.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Chmielowiec.

Poseł Zbigniew Chmielowiec (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący.

Pani poseł Paluch odczytała moje myśli, ja również chciałem o to serdecznie prosić, żeby w najbliższym możliwym terminie pan prezes mógł dokończyć swoją, bardzo ciekawie rozpoczętą dzisiaj, prezentację.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie ma. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to uznam, że Komisja pozytywnie opiniuje informację.

Pani poseł?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Chciałam nieco zmodyfikować (bo wymaga to jednak pogłębionej analizy) ten wniosek.

Otóż, stan Funduszu, który pan prezes przedstawił na jednym z ostatnich wykresów (bodajże 22.) daleki jest od zadowalającego. No, ale tak się szczęśliwie złożyło, że ubiegłej jesieni dokonała się zmiana i Fundusz jest wyprowadzany na prostą. Dlatego nie będziemy składać wniosku o odrzucenie tej informacji, bo zmiany idą we właściwym kierunku.

W związku z powyższym pan przewodniczący na pytanie: czy ktoś jest przeciwny przyjęciu, pewnie usłyszy odpowiedź, że nie ma takich osób.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jest przeciwny przyjęciu informacji? Nie ma takich osób, rzeczywiście.

Pani poseł, taki stan w Narodowym Funduszu jest od zawsze, odkąd ja pamiętam. Zawsze umowy przekraczały fundusz podstawowy, nawet w okresie 2005-2006. I mam nadzieję, że jak będziemy dyskutować (a bardzo chętnie wezmę udział w takiej dyskusji) to pan prezes te rzeczy prawdziwie wykaże. Jestem o tym przekonany.

Dziękuję bardzo.

Zamykamy ten punkt, przechodzimy do części budżetowej 22 – Gospodarka wodna. Panie ministrze, uprzejmie proszę o zabranie głosu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Syntetycznie przedstawię, bo macie państwo materiał szczegółowy.

W części 22 – Gospodarka wodna były zaplanowane dochody w wysokości 38 000 tys. zł, a zrealizowane w kwocie 39 000 tys. zł, tj. 101% planu, ale mniej niż 84% dochodów uzyskanych w 2014 r. Wynikało to ze zmniejszonych wpływów z tytułu prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach wodnych, bo była susza.

Wydatki, zaplanowane w wysokości 654 000 tys. zł, po uwzględnieniu zmian dokonanych decyzjami Ministra Finansów i Ministra Środowiska, ujęto w planie po zmianach w kwocie 1 440 000 tys. zł a zrealizowano w 97%, tzn. w kwocie 1 400 000 tys. zł. Z tego, w budżecie państwa wydatkowano 939 000 tys. zł (98% planu) a w budżecie środków europejskich – 461 000 tys. zł (96% planu). W 2015 r. 52% wydatków, tj. 725 000 tys. zł, sfinansowanych zostało ze środków z uruchomionych z rezerw celowych. Czyli tutaj widać, że w gruncie rzeczy głównie korzystano z rezerw celowych.

W budżecie państwa zrealizowano wydatki w kwocie 939 000 tys. zł w następujących grupach ekonomicznych: 44% – wydatki bieżące (413 000 tys. zł), wydatki majątkowe – 38% (359 000 tys. zł), 15% – wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich (139 000 tys. zł), 3% – dotacje celowe (23 000 tys. zł przeznaczone dla IMGW, świadczenia dla osób fizycznych (2 000 tys. zł przeznaczone na wypłaty świadczeń wynikających z przepisów BHP).

W ramach środków europejskich wydatkowano 461 000 tys. zł, czyli 96% planu. Z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 432 000 tys. zł, z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – 22 000 tys. zł, z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego – 7 000 tys. zł.

Dotacje celowe zaplanowano w wysokości 19 300 tys. zł, ale zwiększono je w trakcie roku budżetowego do 26 000 tys. zł. Były to dotacje dla Państwowego Instytutu Geologicznego na prowadzenie pomiaru stanu zwierciadła wód podziemnych lub wydajności źródeł, dotacje dla IMGW na utrzymanie państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz na dofinansowanie państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących, a także na wykonanie pomiarów, badań ocen stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych stanowiących własność Skarbu Państwa.

Wynagrodzenia. Limit wynagrodzeń wyniósł 133 000 tys. zł. Oczywiście, wydatkowano 100% kwoty planowanej, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń osób zaangażowanych w realizację projektów Unii Europejskiej, czyli z Pomocy Technicznej, przeznaczono 3 000 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w gospodarce wodnej wyniosło 2 891 osób a przeciętne wynagrodzenie 3 838 zł i wzrosło, w stosunku do roku poprzedniego, o całe 26 zł. Z tym, że to wynagrodzenie kształtuje się różnie na różnych szczeblach, np. na poziomie RZGW to średnie wynagrodzenie jest dużo niższe.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo za zwięzłą informację.

Szerszy materiał został przekazany państwu posłom wcześniej. Pani poseł Paluch, jako koreferent – uprzejmie proszę o zabranie głosu.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo.

Szanowna Komisjo, szanowni goście, pan minister przedstawił dosyć obszerny materiał (zresztą bardzo obszerny materiał pisemny dostaliśmy już wcześniej), więc powiem krótko.

Powiedzmy, że generalnie w ramach części 22 – Gospodarka wodna finansowano zadania z zakresu kształtowania ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych, utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną, ochrony przeciwpowodziowej (w tym budowy,

modernizacji i utrzymania urządzeń wodnych), również w zakresie funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i służby hydrogeologicznej. Wydatki wykonywało 10 jednostek budżetowych, czyli Ministerstwo Środowiska, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej i 7 regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Zrealizowane dochody – 38 968 tys. zł, tj. 0,01% dochodów budżetu państwa. Wydatki, oczywiście, to znacznie więcej, bo wydatki poniesione to 0,28% wydatków budżetu państwa. Generalnie problemem jest to, że jednostki nadzorowane przez Ministra Środowiska, w szczególności Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, w roku ubiegłym nie zrealizowały w pełni planowanego zakresu rzeczowego zadań. Nie zakończono w KZGW realizacji projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" a w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska nie doprowadziły te nakłady do wykonania założonej liczby zadań ochronnych (z planowanych bodajże 74 nie wykonano 38, czyli wykonano mniej niż połowę). To nie jest rzecz właściwa.

Generalnie można powiedzieć (zresztą zwraca na to uwagę Najwyższa Izba Kontroli), że szwankowała kontrola zarządcza. To znaczy, jeżeli administracja publiczna stawia sobie jakieś cele do wykonania, przeznacza na nie określone środki z budżetu, to te działania zarządcze i kontrolne powinny zmierzać do tego, żeby wyegzekwować wykonanie tych zadań, na które idą środki publiczne. Tak jest zdefiniowana w naszym systemie prawnym kontrola zarządcza. Widać, że ta kontrola zarządcza w roku 2015 nie była prowadzona. Takie kwestie, jak ponoszenie składek do organizacji międzynarodowych ze środków Narodowego Funduszu, na które Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę jako niewłaściwe – no, ale to było przedmiotem kontrowersji, więc można to jakoś przeboleć, bo trzeba dojść do konsensusu i znaleźć najkrótszą ścieżkę podnoszenia tych wydatków. Ale to, że na przykład realizuje się projekt GreenEvo i się go porzuca bez jakiś widocznych rezultatów to, po prostu, marnowanie środków publicznych. Trzeba w sposób przemyślany planować zadania a potem, w sposób stabilny i konsekwentny, egzekwować wykonanie tych zadań publicznych.

Oczywiście, nie będę się zagłębiać w kwestie dokończenia budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba. Były tam naturalnie problemy, które spowodowała susza, więc trudno było napełnić ten zbiornik. Stąd pewne opóźnienia wynikały niejako z warunków naturalnych. Natomiast po stronie tych opóźnień jest też pewna niekonsekwencja, niezborność w działaniu, brak nadzoru, nieegzekwowanie wykonania obowiązków przez podległe jednostki. Na szczęście rząd Prawa i Sprawiedliwości zmierza już do zakończenia tej inwestycji.

Panie przewodniczący, ja rozumiem, że pan się uśmiecha, bo to jest bardzo miła perspektywa, że w końcu skończymy ten zbiornik i społeczność lokalna odetchnie.

Generalnie nie może być tak (mam tu na myśli Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska), że 99% planowanych wydatków na plany zadań ochronnych wypływa z budżetu a mniej niż połowa założonych dokumentów zostaje wykonanych. To jest rażąca dezynwoltura i zaniechanie.

Jeszcze jedna kwestia, na którą chciałabym zwrócić uwagę to jest kwestia natury systemowej. Mianowicie, finansowanie zadań za pomocą rezerwy celowej.

Jasno jest powiedziane w prawie budżetowym, że rezerwę celową, czy rozwiązania rezerwy celowej stosuje się wtedy, kiedy na etapie tworzenia budżetu nie można określić jasno, przyporządkować poszczególnych paragrafów, działów, rozdziałów w klasyfikacji budżetowej, do planowanych zadań. A tu mamy sytuację taką, że (tak jak w wypadku bodajże środków europejskich) 160%, że tak powiem, w trakcie roku dochodzi do pierwotnie planowanych i zapisanych w budżecie wydatków, czyli nie można racjonalnie planować, nie można racjonalnie przygotować. A potem, pod koniec roku budżetowego, żeby wydatki nie „uciekły", wydaje się na łapu-capu. Zresztą analiza tabeli finansowej, którą mamy w sprawozdaniu NIK, wyraźnie mówi, że jeśli jest tam 147 000% , czyli 147-krotność planowanej wielkości (już nie będę się nad innymi rzeczami pastwić…) to jasno daje informację, że plan był tworzony w sposób nieracjonalny. A jak nie ma racjonalnych założeń to trudno się dopracować sensownych efektów.

Generalnie, podobnie jak w poprzednio rozpatrywanej informacji dotyczącej sytuacji w NFOŚiGW, nie składamy wniosku o odrzucenie informacji z oczywistego powodu – zmiana już się dokonała i jestem przekonana, że tutaj dobra zmiana ochrony środowiska a, w szczególności, część budżetową 22 – Gospodarka wodna, również obejmie.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Nie ma zgłoszeń.

Panie ministrze, ma pan poważne zadanie za rok. Jakoś boję się, że nic się nie zmieni (mam nawet takie przekonanie), ale za rok zobaczymy. Czy coś chce pan dodać, panie ministrze, w tej części budżetowej?

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dodam, panie przewodniczący, że tym razem celowo nie odnosiłem się do spraw merytorycznych, bo nie ma sensu. Było, minęło.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Jeżeli nie usłyszę innych głosów to rozumiem, że Komisja opiniuje pozytywnie informacje za ubiegły rok w części dotyczącej gospodarki wodnej.

Część budżetowa 41 – Środowisko. Panie ministrze, uprzejmie proszę żeby dokładnie tak samo, w sposób skondensowany, przedstawił pan informację, bo obszerny materiał dostaliśmy na piśmie.

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo.

Dokładnie tak samo nie będzie, bo to inny dział i inne są liczby. Wykonanie budżetu część 41 – Środowisko obejmuje finansowanie zadań realizowanych przez 31 jednostek budżetowych, 23 państwowe osoby prawne (parki narodowe) oraz 18 instytucji zaangażowanych we wdrażanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Dochody, w części 42 zaplanowano dochody w wysokości 2 191 000 tys. zł. Wykonano w wysokości 2 027 000 tys. zł, co stanowi 93% planu, ale 108% dochodów uzyskanych w roku poprzednim, czyli 2014 r. W strukturze zrealizowanych dochodów 51% to jest gospodarka komunalna i ochrona środowiska, 41 % – leśnictwo, 8% – działalność usługowa. Uzyskane dochody dotyczyły m.in. wpływów z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz 16 wojewódzkich funduszy z tytułu dofinansowania zadań państwowych jednostek budżetowych – 467 000 tys. zł, wpływów ze sprzedaży uprawnień do emisji gazów cieplarnianych – 48 000 tys. zł, opłat za użytkowanie górnicze – 137 000 tys. zł, wpływów za udostępnienie informacji geologicznych – 33 000 tys. zł, sprzedaży lasów oraz nieruchomości będących w zarządzie Lasów Państwowych – 22 000 tys. zł oraz wpłaty z kapitału własnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zgodnie ze zmianą ustawy o lasach – w wysokości 800 000 tys. zł.

Wydatki, zaplanowane wydatki w dziale 41 – 2 946 000 tys. zł, po uwzględnieniu zmian dokonanych decyzjami Ministra Finansów i Ministra Środowiska ostateczny plan wynosił 4 561 000 tys. zł, z tego w ramach budżetu państwa 586 000 tys. zł i budżetu środków europejskich 3 975 000 tys. zł, tj. 96% planu.

W budżecie zrealizowano wydatki w wysokości 586 000 tys. zł według następujących grup ekonomicznych: 56% – wydatki bieżące, 29% – dotacje celowe (beneficjentami były 23 parki narodowe, Narodowy Fundusz oraz Lasy Państwowe), 12% – wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków europejskich, z tego POIiŚ 2007-2013 – 48%, POIiŚ 2014-2020 – 4 000 tys. zł, czyli bardzo niewiele, Program Operacyjny Pomoc Techniczna – 15 000 tys. zł (obydwie perspektywy finansowania razem), Mechanizm EOG i Norweski – 5 000 tys. zł oraz LIFE+ – 3 000 tys. zł. Wydatki majątkowe stanowiły 3% – 18 000 tys. zł a świadczenia na rzecz osób fizycznych – 2 000 tys. zł.

W ramach budżetu środków europejskich wydatkowano 3 975 000 tys. zł, tj. 96 % planu z przeznaczeniem na płatności dokonywane przez 18 instytucji wdrażających, czyli Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska oraz CPKŚ a także operatora programów na rzecz beneficjentów w ramach Mechanizmu EOG i Norweskiego, a także resortowe jednostki budżetowe w wysokości 79 000 tys. zł.

Dotacje celowe, kwota zaplanowana – 208 300 tys. zł, wydatkowano 98%,czyli 204 400 tys. zł, z tego dla parków narodowych – 82 000 tys. zł, Narodowy Fundusz – 83 000 tys. zł na sfinansowanie dwuprocentowej korekty systemowej nałożonej na Komisję Europejską na projekty realizowane w ramach Funduszu Spójności oraz w ramach POIiŚ – 2500 tys. zł na realizację zadań określonych w art. 54 ustawy o lasach oraz na odszkodowania wyrządzone przez zwierzęta chronione.

Limit wynagrodzeń wyniósł 150 000 tys. zł, w tym na finansowanie w ramach projektów unijnych 13 000 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie 2 351 osób w przeliczeniu na pełne etaty. Wynagrodzenie wyniosło 5 314 zł, czyli znacznie więcej niż w części 22 (o 1 500 zł) i było wyższe niż w poprzednim roku też o całe 22 zł.

Dwa słowa jeszcze o parkach narodowych. Parki narodowe, zgodnie z ustawą z 2011 r., stały się państwowymi osobami prawnymi. Każdy park jest państwową osobą prawną. Parki uzyskały przychody łącznie 96 000 tys. zł. Dotacje celowe – 92 000 tys. zł, środki unijne – 3 000 tys. zł, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych, czyli z Narodowego Funduszu oraz wojewódzkich funduszy, a także z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na dopłaty bezpośrednie do gruntów ornych – 4 000 tys. zł. Pozostałe przychody to 49 000 tys. zł – głównie z funduszu leśnego.

Koszty wynosiły 243 000 tys. zł, z tego najwyższa pozycja to wynagrodzenia osobowe – 72 000 tys. zł, pozostałe – amortyzacja 19%, usługi – 14%, koszt realizacji zadań – 10% , pozostałe koszty funkcjonowania – 8%.

Łączny wynik finansowy wszystkich parków to na plus 12 000 tys. zł, z tego 7 parków odnotowało straty (mogę wymienić te parki, jeśli państwo sobie tego życzą) a 16 parków – zysk.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

W tej części koreferat miał mieć pan poseł Skurkiewicz, ale z powodu innych obowiązków poselskich nie jest w stanie uczestniczyć w posiedzeniu Komisji, więc nie będzie koreferatu, zatem od razu otwieram dyskusję. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby zabrać głos?

Pani poseł Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Jeśli można prosić jeszcze o postawienie „kropki nad i”. No, bo była ta zmiana ustawy z 2011 r., która dała parkom narodowym status państwowej osoby prawnej i ustaliła sposób finansowania parków na najbliższe 10 lat, począwszy od 2011 r.

W tej ustawie jest nawet taki artykuł, który określał wysokość wpłat ponoszonych przez budżet państwa. Jednak parki mają bardzo różną sytuację. To nie jest jednorodna sytuacja, bo są parki położone w terenach bardzo atrakcyjnych turystycznie, które mają naprawdę spore dochody własne z biletów, z dzierżawy terenów, z normalnej gospodarki majątkiem, ale są też parki mniej odwiedzane turystycznie, które mają bardzo trudna sytuację.

Gdyby można było te dane podać to dla nas też będzie jakaś pouczająca informacja na przyszłość.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo.

Muszę powiedzieć, że to dość znane parki mają ujemny wynik finansowy: Białowieski, Bieszczadzki, Magurski, Ojcowski, Świętokrzyski, Wigierski i Woliński. Te parki mają

ujemny wynik finansowy, ponieważ są straty. Natomiast największe zyski i przychody ma oczywiście Tatrzański Park Narodowy. Gorczański Park Narodowy też miał bardzo dobry wynik finansowy. Dobry wynik ma Babiogórski Park Narodowy i Park Narodowy Gór Stołowych. Myślę, że to jest kwestia zarządzania i pewnie wdrażania tego zarządzenia finansowego. To też odgrywa dużą rolę.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Jeżeli nie ma więcej uwag i pytań, to – jak przy poprzednich punktach – jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam że Komisja pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu w części 41 – Środowisko, w 2015 r. Nie słyszę sprzeciwu.

Przystępujemy do kolejnego punktu, czyli omówienia wykonania budżetu w 2015 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.

Panie prezesie, proszę o zabranie głosu.

P.o. prezesa Państwowej Agencji Atomistyki Andrzej Przybycin:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nie będę przybliżał czym się zajmuje prezes, jako że wczoraj Wysoka Komisja procedowała nad nowelizacją prawa atomowego, przejdę od razu do sprawozdania z wykonania budżetu.

W ustawie budżetowej na 2015 r. dochody budżetowe Państwowej Agencji Atomistyki zostały zaplanowane w kwocie 230 tys. zł jako wpływy z tytułu opłat za egzamin niezbędny do uzyskania uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej planowane dochody zostały zwiększone o kwotę 10 tys. zł, do łącznej wysokości 240 tys. zł. Dochody zrealizowano w kwocie 276 tys. zł, co stanowiło 115% dochodów zaplanowanych w znowelizowanej ustawie. Na dochody złożyły się m.in. wpływy z tytułu opłat za egzamin w wysokości 246 tys. zł oraz wpływy z tytułu kar pieniężnych nałożonych decyzjami Prezesa PAA i kar umownych nałożonych na wykonawców za opóźnienia w realizacji umów – 26 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki to w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2015 zostały określone na kwotę 30 100 tys. zł. Decyzjami Ministra Finansów wydatki zostały zwiększone o kwotę 1 000 tys. zł i wyniosły 31 100 tys. zł. Zmiany te dotyczyły sfinansowania z rezerwy celowej wydatków związanych z realizacją 3 zadań objętych Programem Polskiej Energetyki Jądrowej oraz sfinansowania dwóch nagród jubileuszowych dla osób zajmujących kierownicze stanowiska.

Jeżeli chodzi o realizację wydatków budżetowych to wyniosły one 30 900 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu po zmianach, w tym 46,9% poniesionych wydatków budżetowych, czyli 14 500 tys. zł, przeznaczono na opłacenie składki członkowskiej Rzeczypospolitej Polskiej do Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w Wiedniu. Następnie 50,2% środków, czyli 15 500 tys. zł przeznaczono na pokrycie kosztów związanych z realizacją pozostałych zadań Państwowej Agencji Atomistyki.

Największe kwotowo wydatki stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi, na które przeznaczono kwotę 9400 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w 2015 r. wyniosło 113 etatów a przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto wyniosło 5936 zł i było wyższe o 7,4 % od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w 2014 r.

W kosztach funkcjonowania Państwowej Agencji Atomistyki około 13% środków wykorzystano na finansowanie zadań służby awaryjnej i punktu kontraktowego działającego w międzynarodowym systemie powiadamiania o awariach jądrowych i prowadzenie monitoringu radiacyjnego kraju. Natomiast wydatki majątkowe wyniosły 378 tys. zł. Ponadto Państwowa Agencja Atomistyki uczestniczyła w realizacji Programu Polskiej Energetyki Jądrowej. W 2015 r. na PPEJ wydano 900 tys. zł, było to około 3% wydatków ogółem. Przeznaczono je na sfinansowanie ekspertyz i analiz dotyczących ram prawnych określających funkcjonowanie energetyki jądrowej, kształcenia kadr, przygotowania Agencji do pełnienia roli dozoru jądrowego i radiologicznego.

Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Pani poseł Agata Borowiec jako koreferent, uprzejmie proszę o zabranie głosu.

Poseł Agata Borowiec (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, panie prezesie, Wysoka Komisjo, w przedstawionej przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki informacji szczegółowo zostały omówione dane o wykonaniu dochodów i wydatków budżetowych 2015 r., wobec tego nie będę powtarzać tych danych. Z informacji wynika, że zaplanowane dochody zostały osiągnięte. Przypomnę, że w ustawie budżetowej zaplanowano dochody w kwocie 240 tys. zł, a zrealizowano dochody w kwocie 276 tys. zł i były wyższe od planowanej kwoty o 15%.

Wydatki w znowelizowanej ustawie zostały określone w kwocie 30 130 tys. zł. W wyniku zmian dokonanych decyzjami Ministra Finansów, plan po zmianach określony został na kwotę 31 090 tys. zł. Natomiast zrealizowane w 2015 r. wydatki budżetowe wyniosły mniej, bo 30 902 tys. zł. Porównując rok 2014 do roku 2015 możemy stwierdzić, iż w 2015 r. nastąpiło zwiększenie wydatków budżetowych o blisko 1850 tys. zł, co wynikało z włączenia do tej części budżetowej kwot na realizację zadań objętych Programem Polskiej Energetyki Jądrowej a także dodatkowych kosztów wynikających ze wzrostu zatrudnienia w poprzednich latach, w związku z realizacją tego programu.

Podobnie jak w poprzednich latach, wśród wydatków bieżących najwięcej środków, bo prawie 14 500 tys. zł, wydatkowano na opłacenie składek członkowskich Polski w organizacjach międzynarodowych związanych z atomistyką oraz na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (9443 tys. zł).

Odnosząc się do punktu dotyczącego zatrudnienia i wynagrodzeń – w 2015 r. przeciętne zatrudnienie w Państwowej Agencji Atomistyki w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło 113 osób i nie uległo zmianie w porównaniu do roku poprzedniego, co oznacza, że został zakończony cykl zwiększania zatrudnienia w Agencji, w związku z realizacją dodatkowych zadań wynikających z Programu Polskiej Energetyki Jądrowej. Łącznie na wynagrodzenia przeznaczono ponad 8000 tys. zł. W 2015 r. – jak już mówił pan prezes – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 5936 zł i tym samym było wyższe o 409 zł w porównaniu do roku 2014.

W 2015 r. wydano na szkolenia członków korpusu służby cywilnej 237 tys. zł, w tym dofinansowanie studiów. Stąd pytanie do pana prezesa: czy uważa pan, że kwota przeznaczona na szkolenia zaspakaja potrzeby, zapewniając budowanie kompetencji technicznych pracowników, jak i utrzymywanie posiadanych umiejętności? I czy, zdaniem pana prezesa, istnieje ryzyko odpływu pracowników z Agencji? Jeśli tak, to jaki jest plan, aby ci wyszkoleni pracownicy zostali w Agencji i nie szukali nowego miejsca zatrudnienia?

Chciałabym jeszcze omówić ostatnią część mojej oceny, czyli wykonanie budżetu w układzie zadaniowym. Pan prezes również omówił ten punkt, więc nie będę powtarzać danych. Nadmienię tylko, że największe środki, czyli 23 885 tys. zł, wydatkowano na realizację zadania 6.11, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej kraju. Przypomnę także, że miernikiem stopnia realizacji tego zadania był stosunek liczby przekroczeń dawki skutecznej piętnaście milisiwertów do liczby pracowników kat. A zawodowo narażonych na promieniowanie jonizujące, wyrażonych w promilach. Planowana wartość miernika w 2015 r. wyniosła poniżej 10, natomiast wartość uzyskana wyniosła 3,4 – co świadczy o tym, że prawidłowo wykonano plan zadań.

Reasumując wykonanie budżetu państwa w omawianej przeze mnie części 68 nie budzi zastrzeżeń. Realizacja dochodów i wydatków została także pozytywnie oceniona przez NIK, zatem wnoszę o przyjęcie sprawozdania Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki bez uwag.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Zanim poproszę o odpowiedź zapytam jeszcze – czy są jakieś inne pytania bądź uwagi? Nie ma.

Panie prezesie, proszę.

P.o. prezesa PAA Andrzej Przybycin:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Pani poseł, jeżeli chodzi o pytanie, to oceniamy, że środki na szkolenia są wystarczające. Mamy duże możliwości szkolenia naszych pracowników. Natomiast pytanie o ryzyko odpływu pracowników, rzeczywiście, jest jak najbardziej zasadne. Wiem, że PGE EJ 1 robi w tej chwili duży nabór pracowników, wzmacnia swoją grupę kompetencyjną i jest poważne ryzyko, że utracimy pracowników. Niestety, nie mamy zbytnio możliwości konkurowania, jeżeli chodzi o wynagrodzenia z tą spółką.

Tak więc, liczymy się z tym. Staramy się na bieżąco robić nabory, kształcić dodatkowo kadry, żeby mieć zabezpieczenie, jeżeli chodzi potem o zadania, które będzie miał Prezes Państwowej Agencji Atomistyki do wykonania. Chodzi o zadania kontrolne, nadzorcze, jeżeli chodzi uruchomienie w przyszłości elektrowni jądrowej.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo.

Jeżeli nie usłyszę uwag, to uznam, że Komisja pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w zakresie części 68.

Kolejny punkt, dotyczący części budżetowej 83 przedstawia przedstawiciel Ministerstwa Finansów. Pani dyrektor, uprzejmie proszę o zabranie głosu.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska – zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów.

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, przedmiotem zainteresowania Wysokiej Komisji są następujące rezerwy.

Poz. 18 – Kontynuacja zadań wynikających z ustawy uchylającej Program dla Odry 2006. Rezerwę zaplanowano w wysokości 47 510 tys. zł. Rozdysponowano je w pełnej wysokości i przekazano do części budżetowych, których dysponentami są Wojewoda Dolnośląski – w kwocie 42 460 tys. zł oraz Minister Środowiska – w kwocie 5 050 tys. zł, z przeznaczeniem na kontynuację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o uchyleniu ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Program dla Odry 2006.

Poz. 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego a także na uzupełnienie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych. Rezerwę zaplanowano w wysokości 9 500 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota została zmniejszona do wysokości 7 386 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w wysokości 7 384 tys. zł. W ramach tej rezerwy na zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody przeznaczono kwotę 6 004 tys. zł, zgodnie ze złożonymi wnioskami wojewodów. Natomiast na zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego rozdysponowano kwotę 1 380 tys. zł, zgodnie z wnioskami wojewodów: dolnośląskiego, lubelskiego , małopolskiego, mazowieckiego, śląskiego i wielkopolskiego.

Poz. 59 – Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Rezerwa została zaplanowana w wysokości 732 943 tys. zł zgodnie z przepisami prawa ochrony środowiska. Rezerwa została rozdysponowana w kwocie 496 757 tys. zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe, zgodnie z art. 410c ust. 2 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Środki zostały rozdysponowane do budżetów

w poszczególnych wojewodów oraz do następujących części budżetowych: Najwyższej Izby Kontroli, Państwowej Inspekcji Pracy, Gospodarka, Gospodarka morska, Gospodarka wodna, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Obrona narodowa, Praca, Rolnictwo, Sprawiedliwość, Transport, Środowiska, Sprawy wewnętrzne, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wyższy Urząd Górniczy, Regionalne izby obrachunkowe, Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury.

Środki z rezerwy zostały wykorzystane stosownie do potrzeb i zgodnie ze złożonymi wnioskami.

Poz. 61 – Program Polskiej Energetyki Jądrowej. Rezerwę zaplanowano w wysokości 1336 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej kwota została zmniejszona do wysokości 1021 tys. zł. Rezerwę rozdysponowano w wysokości 1020 tys. zł. Środki rezerwy zostały przekazane do ministra spraw wewnętrznych, Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz wojewodów.

Poz. 64 – Środki przeznaczone na realizację zadań w zakresie prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych (zgodnie z art. 66 ustawy o bateriach i akumulatorach). Rezerwę zaplanowano w wysokości 1954 tys. zł. Ze względu na zmianę przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach od dnia 1 stycznia 2015 r. nie było podstawy do uruchomienia środków z tej rezerwy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Teraz mnie przypadł zaszczyt prowadzenia posiedzenia Komisji.

Czy są pytania, uwagi ze strony państwa posłów do wypowiedzi pani dyrektor bądź do części 83 opisanej w materiale? Nie ma. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania wykonania budżetu państwa w 2015 r. w zakresie omawianej części 83? Nie ma sprzeciwu. Zatem opiniujemy pozytywnie wykonanie budżetu w części 83, w zakresie omawianych pozycji.

Przechodzimy do części 85 – Budżety wojewodów. Bardzo proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zabranie głosu.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w budżetach wojewodów do omówienia przypadają mi trzy działy.

Dział 020 – Leśnictwo. W tym dziale dochody zostały zaplanowane w wysokości 42 tys. zł, które zostały zrealizowane w wysokości 46 tys. zł. Były to głównie dochody z kar, grzywien za skłusowaną zwierzynę oraz wyrąb i usiłowanie dokonania kradzieży drewna będącego własnością Skarbu Państwa.

W ramach tego działu finansowane były zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, wynikających z ustawy o lasach. W znowelizowanej ustawie budżetowej wydatki na ww. zadania zostały zaplanowane w kwocie 163 tys. zł. W trakcie roku budżetowego zostały zwiększone o 228 tys. zł, tj. do kwoty 391 tys. zł. Natomiast zrealizowane zostały w kwocie 377 tys. zł, tj. 96,4% planu po zmianach.

Wydatki zostały przeznaczone na realizację zadań związanych z zalesianiem niepaństwowych gruntów nieleśnych oraz zagospodarowanie i ochronę związaną z odnawianiem lub przebudową zniszczonych drzewostanów w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, dochody zostały zaplanowane w kwocie 11 746 tys. zł, wykonane – w kwocie 9 068 tys. zł. Niższe od zaplanowanego wykonanie dochodów spowodowane jest przede wszystkim zmianą ustawy o bateriach i akumulatorach. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami wpływy z tytułu opłat za wprowadzenie do obrotu baterii i akumulatorów, stanowiące dotychczas dochody budżetu państwa, przekazywane są obecnie na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Źródłami dochodów w tym dziale były przede wszystkim wpływy z usług świadczonych przez wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska. Tu uzyskano poziom wpływów – 5976 tys. zł. Ponadto z grzywien i kar pieniężnych od osób fizycznych i innych jednostek organizacyjnych uzyskano wpływy na poziomie 1695 tys. zł.

Jeżeli chodzi o wydatki w tym dziale to w ustawie budżetowej na 2015 r. plan wydatków został określony ogółem w wysokości 142 294 tys. zł, z tego wydatki bieżące – 138 307 tys. zł, wydatki majątkowe – 3 465 tys. zł. W toku wykonywania budżetu plan ten został zwiększony do kwoty 193 384 tys. zł. Zrealizowane w 2015 r. wydatki w tym dziale wyniosły 192 078 tys. zł.

Wydatki bieżące zostały zrealizowane w wysokości 157 026 tys. zł. Przeznaczone były głównie na działalność Inspekcji Ochrony Środowiska (153 632 tys. zł), usuwanie skutków klęsk żywiołowych (2648 tys. zł). Wydatkowano również środki na gospodarkę odpadami, ochronę powietrza atmosferycznego, zmniejszenie hałasu i wibracji oraz pozostałą działalność.

Natomiast wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 35 052 tys. zł. Były przeznaczone przede wszystkim dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w kwocie 24 481 tys. zł (związane głównie z budownictwem i z zakupami inwestycyjnymi) a także dla jednostek samorządu terytorialnego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w kwocie 9623 tys. zł.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska planowane są dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami. W tym dziale w 2015 r. zostały zaplanowane dotacje w wysokości 989 tys. zł. Środki te w całości zostały zaplanowane na realizację zadań bieżących określone w planie po zmianach dotacje celowe na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 1725 tys. zł zostały zrealizowane w wysokości 1532 tys. zł. Środki te zostały w całości przeznaczone na realizację działalności komisji egzaminacyjnych stwierdzających kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami, opracowanie programów mających na celu ochronę powietrza i klimatu, opracowanie programów ochrony środowiska przed hałasem, usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej jednostek samorządu terytorialnego.

W dziale tym planowane są również wydatki na wynagrodzenia w budżetach wojewodów. Zaplanowana została kwota w wysokości 92 378 tys. zł. W 2015 r. wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 92 367 tys. zł, z tego 85 951 tys. zł przeznaczono na wynagrodzenia osobowe, 6416 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenia roczne. Powyższe kwoty zostały przeznaczone na wypłatę wynagrodzeń dla członków korpusu służby cywilnej oraz osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Dariusz Bąk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy są pytania lub uwagi ze strony państwa posłów do wykonania budżetu w części 85? Nie ma.

Może ktoś z zaproszonych gości chciałby zabrać głos?

Dziękuję bardzo. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania wykonania budżetu państwa w tej części budżetowej? Nie ma sprzeciwu. Wobec tego uznaję, że pozytywnie zaopiniowaliśmy wykonanie budżetu państwa w zakresie części 85.

Pozostał nam jeszcze wybór przedstawiciela Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, który przedstawi naszą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Już wcześniej padła propozycja, aby była to pani poseł Anna Paluch, która wyraziła zgodę. Czy są jakieś głosy przeciwne? Nie ma. Wobec tego pani poseł Anna Paluch zaprezentuje naszą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Dziękuję państwu posłom i zaproszonym gościom za udział w posiedzeniu Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Zamykam posiedzenie Komisji, dziękuję bardzo.